

Czech AI Factory startuje

12.5.2026 - | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Czech AI Factory startuje. Česko nabízí vlastní AI služby a superpočítačové kapacity.

V úterý 12. května 2026 byl v Ostravě setkáním předních odborníků v oblasti umělé inteligence, představitelů státu, veřejné správy i průmyslu slavnostně zahájen projekt Czech AI Factory (CZAI). Vzniká český uzel evropské sítě AI Factories budované v rámci celoevropského společného podniku EuroHPC JU. CZAI propojuje superpočítačové kapacity, data, expertní podporu a aplikační know-how do jednoho funkčního ekosystému AI služeb dostupných firmám, startupům, veřejné správě i výzkumným organizacím. CZAI má ambici výrazně posílit postavení České republiky v evropském ekosystému umělé inteligence.

Umělá inteligence rozhoduje o budoucí konkurenceschopnosti Evropy. Technologie a výpočetní výkon jsou nutnou, ale ne postačující podmínkou. Rozdíl mezi laboratorním modelem a řešením, které spolehlivě běží ve výrobní lince, v nemocnici, v distribuční síti nebo v autonomním vozidle, tvoří hluboká znalost daného oboru – jeho dat, procesů, regulací a provozních podmínek. Právě v této kombinaci leží hlavní hodnota Czech AI Factory. Projekt reaguje na nedostatek specializované AI infrastruktury v České republice a propojí nově pořizovaný superpočítač KarolAI na optimalizovaný pro umělou inteligenci, s komplexním portfoliem AI služeb, včetně softwarových nástrojů, správy dat a odborné podpory.

„Czech AI Factory představuje zásadní krok k tomu, aby se Česká republika stala aktivní součástí evropské infrastruktury pro umělou inteligenci nové generace. Naším cílem není pouze poskytovat výpočetní výkon, ale vytvořit otevřený ekosystém, který propojí superpočítače, data, expertní podporu a aplikační know-how do praktických služeb pro firmy, veřejnou správu i výzkum. Díky propojení s evropskou sítí AI Factories a superpočítači EuroHPC JU získají české organizace přístup ke špičkové AI infrastruktuře a možnost podílet se na budování technologicky suverénní a důvěryhodné evropské AI,“ uvedl Vít Vondrák, ředitel národního superpočítačového centra IT4Innovations a koordinátor projektu.

Do projektu s celkovým rozpočtem téměř 1 miliardy korun jsou zapojeny přední české univerzity a výzkumné organizace. Polovinu financování zajišťuje celoevropský společný podnik EuroHPC, druhou polovinu Česká republika prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

„Rozvoj umělé inteligence a vysoce výkonných výpočtů je jednou z klíčových priorit pro konkurenceschopnost Evropy i České republiky. Czech AI Factory propojí výzkum, infrastrukturu a konkrétní služby pro firmy i veřejný sektor a pomůže urychlit praktické využívání AI v oblastech s vysokým společenským a ekonomickým dopadem,“ uvedl Lukáš Kačena, vládní zmocněnec pro umělou inteligenci, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Projekt Czech AI Factory společně realizuje šest předních českých institucí v oblasti superpočítačů, umělé inteligence a digitálních inovací. Koordinátorem projektu je VŠB – Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO) a její národní superpočítačové centrum IT4Innovations, které provozuje českou superpočítačovou infrastrukturu a dlouhodobě se podílí i na dalších evropských projektech EuroHPC JU, včetně LUMI AI Factory. Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky (CIIRC ČVUT) zajišťuje v CZAI rozvoj AI služeb v celé řadě oblastí, spolupráci s testbedy a průmyslem a budování národního AI ekosystému. Za ČVUT je do projektu zapojena také Fakulta elektrotechnická (FEL ČVUT). International Neurodegenerative Disorders Research Center (INDRC), soukromý neziskový výzkumný ústav, vede aktivity podporující rozvoj podnikání a transfer technologií a poskytuje školení

v oblasti etiky, dodržování právních předpisů a řízení inovací. Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy v Praze (MFF UK) přispívá vývojem jazykových, multimodálních a dalších AI modelů a nástrojů. Vysoké učení technické v Brně (VUT) zapojuje do CZAI své špičkové AI týmy z Fakulty informačních technologií (FIT), Fakulty stavební (FCE) a Středoevropského technologického institutu (CEITEC) v oblastech zpracování řeči, kyberbezpečnosti, mobility či medicínských aplikací a vede vzdělávací a školicí část projektu. Ústav organické chemie a biochemie AV ČR (ÚOCHB) se podílí na rozvoji AI služeb pro zdravotnictví a life sciences a přináší expertizu v oblasti chemické biologie a datově orientovaného výzkumu.

Během slavnostního zahájení přímo v prostorách IT4Innovations bylo představeno jedno z prvních konkrétních řešení, které pro Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje společně vyvíjejí IT4Innovations a VUT v Brně. Jedná se o vývoj AI voicebota pro tísňovou linku 112. Systém dokáže automaticky komunikovat s volajícím, získat základní informace o mimořádné události a předat je operátorům integrovaného záchranného systému. Technologie je již testována v prostředí linky 112 a v rámci CZAI se počítá s jejím dalším rozvojem s využitím pokročilých jazykových modelů, hlasových technologií a vysoce výkonných výpočetních kapacit. *„Czech AI Factory pomůže využívat špičkové AI technologie a supervýpočetní infrastrukturu pro řešení reálných problémů v oblasti bezpečnosti, krizového řízení i veřejných služeb,“* uvedl Jan Černocký, vedoucí Ústavu počítačové grafiky a multimédií, FIT VUT v Brně.

CZAI se zaměřuje na aplikační oblasti průmyslu, zdravotnictví, energetiky, veřejné správy, kyberbezpečnosti a mobility budoucnosti. Uživatelům nabídne přístup k výpočetním kapacitám optimalizovaným pro AI, expertní podporu, datové služby, testování AI řešení i vzdělávací programy.

„Český průmysl dnes potřebuje rychleji zavádět nové technologie, optimalizovat výrobu a reagovat na nedostatek kvalifikovaných pracovníků. CZAI umožní propojit AI s reálnými výrobními procesy, daty a průmyslovými testbedy tak, aby firmy mohly využívat pokročilé AI nástroje bez nutnosti budovat vlastní rozsáhlou infrastrukturu,“ uvedl Petr Kadera, vedoucí oddělení Inteligentních systémů pro průmysl na CIIRC ČVUT, který je také garantem rozvoje služeb pro oblast průmyslu a pokročilé výroby. K roli CIIRC ČVUT v projektu dodal: *„Skutečná hodnota Czech AI Factory nespočívá jen v unikátní superpočítačové kapacitě, ale v lidech, kteří rozumí umělé inteligenci i konkrétnímu odvětví, ve kterém se má nasadit. Tuto kombinaci v CIIRC ČVUT dlouhodobě budujeme napříč průmyslem, zdravotnictvím, energetikou, dopravou i veřejnou správou - a teď ji přinášíme do této národní iniciativy evropské úrovně.“*

„Ve zdravotnictví a life sciences vidíme obrovský potenciál v práci s rozsáhlými biologickými a medicínskými daty. CZAI umožní rychlejší vývoj AI modelů pro diagnostiku, personalizovanou medicínu nebo výzkum nových léčiv,“ uvedl Jiří Vondrášek, vedoucí skupiny Bioinformatika na ÚOCHB, který je spolu s Tomášem Pluskalem garantem pro oblast zdravotnictví a life sciences. *„K vývoji služeb také budeme přispívat, a to pokročilými AI nástroji pro inteligentní vyhledávání a propojování znalostí RAG a Knowledge Graph,“* dodává Vít Dočkal, ředitel INDRC.

„Energetika dnes potřebuje přesnější predikce, efektivnější řízení a lepší práci s daty. Kombinace AI a supercomputingu může výrazně pomoci například při optimalizaci obnovitelných zdrojů, energetických sítí nebo prediktivní údržbě zařízení,“ uvedl Stanislav Mišák, ředitel Centra energetických a environmentálních technologií (CEET) na VŠB-TUO, který je garantem pro oblast energetiky a udržitelnosti.

„Veřejná správa i kyberbezpečnost budou v následujících letech stále více závislé na schopnosti bezpečně a efektivně využívat AI. CZAI nabídne infrastrukturu i expertní zázemí pro vývoj důvěryhodných AI řešení v souladu s evropskou legislativou,“ zdůraznil Viliam Lisý z Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze (FEL ČVUT), který je garantem pro oblast veřejné správy a

kyberbezpečnosti.

„Doprava a mobilita budoucnosti budou stále více založené na datech, simulacích a autonomním rozhodování. CZAI pomůže vytvářet AI řešení pro logistiku, řízení dopravy i inteligentní mobilní systémy,“ upřesnil Petr Šimoník, proděkan pro spolupráci s průmyslem a komercializaci Fakulty elektrotechniky a informatiky VŠB-TUO, garant pro oblast dopravy a mobility budoucnosti.

Univerzita Karlova vede v projektu rozvoj AI nástrojů, modelů a algoritmů. *„Společně s ostatními partnery budeme vytvářet základní textové, vizuální, řečové a kombinované multimodální modely a nástroje, a to jak pro češtinu, tak pro další jazyky,“* doplnil Jan Hajič, zástupce ředitele Ústavu formální a aplikované lingvistiky (ÚFAL) MFF UK.

CZAI bude úzce spolupracovat v síti EuroHPC AI Factories a s dalšími iniciativami zaměřenými na podporu zavádění umělé inteligence do praxe. CZAI podporuje celý životní cyklus umělé inteligence - od přípravy dat a trénování modelů až po jejich nasazení - a klade důraz na důvěryhodnou, vysvětlitelnou a energeticky efektivní AI v souladu s evropskými hodnotami a regulací. CZAI vytváří základ pro dlouhodobý rozvoj umělé inteligence, včetně budoucích rozsáhlých evropských AI programů. Celkové náklady na Czech AI Factory jsou téměř 1 miliarda Kč (40 miliónů eur). Polovina těchto prostředků je hrazena z EuroHPC JU. Polovina prostředků bude hrazena z českých národních zdrojů. Zhruba polovina prostředků připadne na pořízení superpočítače KarolAIa a jeho provoz, zbývající finance budou sloužit pro poskytování služeb klientům Czech AI Factory.

<https://www.vsb.cz/cs/detail-novinky?reportId=51833>